

NOTA INFORMATIVA NEGOCIACIÓ REFORMA DE PENSIONS

La capacitat de pressió i proposta del Sindicalisme Confederal que representen CCOO i UGT aconsegueix portar la negociació sobre la reforma del sistema públic de pensions cap a un model basat en la flexibilitat i no en l'obligatorietat en l'edat de jubilació

Divendres 28 de gener, és la data que el Govern Central va fixar com a límit per a presentar l'avantprojecte de llei de reforma de les pensions, amb o sense acord previ amb els Agents Socials.

A diferència del que venia essent habitual els darrers 15 anys, des de la publicació de les Recomanacions del Pacte de Toledo el 1995, a l'hora d'abordar les reformes del sistema de pensions, en aquesta ocasió el Govern va determinar, de forma unilateral i vulnerant allò que determina l'article 148 de la Llei General de la Seguretat Social, la congelació de les pensions públiques per a 2011 i va anunciar l'endarreriment obligatori i generalitzat de l'edat legal de jubilació fins els 67 anys. A partir d'aquest moment, no va recuperar l'usual estructura de Mesa de Diàleg Social en matèria de pensions.

Mentrestant, la comissió del Pacte de Toledo anava elaborant les seves recomanacions per a encarar la reforma de pensions, que van culminar amb l'aprovació de l'informe definitiu amb data 29 de desembre.

A partir d'aquest moment es van intensificar els contactes entre el Govern, CCOO i UGT. L'avenç en les negociacions va ser possible per la capacitat de pressió del Sindicalisme Confederal, que es va evidenciar amb la vaga general del 29S, i per la nostra actitud propositiva. La incorporació del Vicepresident Primer del Govern, el Ministre Alfredo Pérez Rubalcaba també va ajudar a donar un caire més polític a la negociació, més enllà dels estrictes aspectes financers que havia tingut fins aleshores.

El Consejo Confederal del dia 11 de gener va aprovar un informe presentat pel Secretari General en el qual s'apostava per apurar fins el darrer minut les vies de negociació sobre pensions, tot i la distància de posicions existent, sobretot pel que fa al retard de l'edat de jubilació. Així mateix, es va aprovar ampliar tant les matèries objecte de negociació per a assolir un acord global amb les forces polítiques i socials sobre pensions, reforma laboral, reforma de la Negociació Col·lectiva, política d'ocupació, industrial i energètica, Mútues (a proposta de CEOE), recuperació poder adquisitiu de les pensions... com els actors implicats, instant el Govern que incorporés la CEOE a les negociacions, que fins el moment s'havia mantingut al marge, entenent que l'elecció de Joan Rosell com a President, podria suposar una major implicació de la representació empresarial en la negociació.

El dia 25 de gener, el Ple del Congrés dels Diputats va aprovar les conclusions parlamentàries de la Comissió del Pacte de Toledo.

El principi d'acord, s'haurà de ratificar el proper dimarts dia 1 de febrer al Consejo Confederal de CCOO.

La voluntat és aprovar al Consejo Confederal una declaració que ha de contenir:

- els elements de l'acord sobre pensions
- alguna precisió sobre Negociació Col·lectiva (s'està negociant amb CEOE per incorporar a la declaració els eixos i després negociar fins el març)
- una major precisió sobre polítiques actives d'ocupació. **A última hora s'ha tancat un acord sobre la prestació substitutòria del PRODI en 400€.**
- la incorporació de referències sobre espais de negociació o intervenció en polítiques industrials com observatoris
- aclariments en matèria de política energètica (la barreja de temes nuclears com la central de Garoña amb el diàleg sobre pensions ha enterbolit la negociació)
- la recuperació del poder adquisitiu dels pensionistes perdut per la congelació de les pensions, així com la dels empleats de les Administracions Públiques

Elements de negociació:

La bateria de propostes de reforma del sistema de pensions del Govern s'han centrat en tot moment només en la reducció de la despesa, sense parar atenció als ingressos. Per una banda, s'ha utilitzat erròniament l'argument de la necessitat de limitar la despesa en pensions per a reduir el dèficit públic, donat que les pensions s'autofinancien amb cotitzacions socials i per tant no generen dèficit pressupostari, i per altra, es pretén reduir la despesa en pensions del 17% del PIB actual a termes de mitjana de la UE (13'5%). L'excusa de la crisi econòmica s'ha fet servir per a justificar retallades de drets.

Els compromisos adquirits pel Govern espanyol amb la UE respecte l'aplicació de mesures dràstiques de reducció de despesa, la voluntat de crear confiança sobre l'economia espanyola als mercats internacionals i les retallades que s'han vingut aplicant a altres països veïns en matèria de pensions, han reforçat la posició del Govern i han dificultat les negociacions.

Edat de jubilació i percentatge de pensió:

Amb la voluntat d'acostar l'edat legal a la real de jubilació, el Govern centra la proposta de reforma en l'endarreriment obligatori de la jubilació fins els 67 horitzó 2027 i, en la eliminació o reducció de l'accés a la jubilació anticipada i parcial a les situacions de crisi.

Nosaltres vam reformular la proposta per a endarrerir l'edat real de jubilació **eliminant l'obligatorietat i la generalització dels 67 anys com a edat de jubilació per una opció de flexibilitat**, fomentant l'allargament de la vida laboral voluntària més enllà dels 65 anys i possibilitant la jubilació anticipada amb coeficients reductors (té efectes neutres sobre les despeses del sistema).

EDAT MÍNIMA DE JUBILACIÓ:

La mesura que hem forçat se situa en:

Edat de jubilació mínima	Anys cotitzats
65 anys	38,5 o més
67 anys	menys de 38,5

- Per tant, es manté el dret a la jubilació als 65 anys per qui tingui, almenys, 38,5 anys cotitzats.
- Qui tingui menys de 38,5 anys cotitzats, haurà de jubilar-se als 67 anys, o a l'edat a partir dels 65 anys en que acrediti els 38,5 anys de cotització.

Calculem que entorn del 50% dels futurs pensionistes hauran d'esperar als 67 anys per accedir a la jubilació. El 2010, el 73% dels afiliats al Règim General tenien 35 o més anys cotitzats i el 58% més de 38 anys. En el Règim Especial de Treballadors Autònoms, només un 25% es podria jubilar amb 65 anys.

ANYS MÍNIMS COTITZATS PER ACCEDIR A LA JUBILACIÓ:

- es mantenen els 15 anys de cotització mínima per accedir a la jubilació
- és important per a garantir l'accés a pensions de treballadors/es amb carreres discontinües o curtes, com les dones.

100% DE PENSIÓ DE JUBILACIÓ:

La mesura que hem forçat se situa en:

Edat de jubilació	Anys cotitzats	% de pensió
65 anys	38,5	100%
67 anys	37	100%

- Qui pugui jubilar-se amb 65 anys ho farà sempre amb el 100% de la pensió (els anys mínims cotitzats per accedir al dret i els que determinen el 100% de la pensió són 38,5)
- Qui es jubili amb 67 anys, necessitarà 37 anys cotitzats per assolir el 100%.
- Per sota de 37 anys cotitzats s'aplicaran coeficients reductors:

Anys cotitzats	% pensió
15 anys	50%
de 16 a 30 anys	1,66% addicional cada any
a partir de 30 anys	3,57% addicional cada any

- es pretén incentivar la permanència al mercat de treball i evitar la planificació de pensions
- es milloren els incentius per qui podent jubilar-se, endarrereixi voluntàriament la seva jubilació

ENDARRERIMENT VOLUNTARI DE L'EDAT DE JUBILACIÓ:

- Per cada any addicional després dels 65 o 67:

Anys cotitzats	Edat	% addicional de pensió anual
Menys de 25	67	2%
Entre 25 i 37	67	2,75%
38,5	67	4%
37	65	

- es millora l'incentiu a la jubilació més enllà dels 65 o 67 anys

De la proposta de limitar la jubilació anticipada a situacions de crisi, la mesura que hem forçat situa un nou dret subjectiu:

JUBILACIÓ ANTICIPADA:

- nou dret subjectiu d'accés a la jubilació anticipada no condicionada a decisió empresarial (sense necessitat de ser acomiadat) a partir de 63 anys.
- s'hauran d'acreditar 33 anys cotitzats
- En situació de crisi, els treballadors/es es podran jubilar a partir dels 61 anys amb 33 anys cotitzats
- Està pendent la definició dels coeficients reductors per anticipació de l'edat legal de jubilació, així com els requisits mínims de cotització per edat.

En quant a la generalització de la jubilació anticipada per treballs penosos, tòxics o perillosos mitjançant coeficients de reducció de l'edat de jubilació, de forma paral·lela a la tramitació parlamentària de la reforma, **es publicarà un Reial Decret amb un primer catàleg de professions susceptibles d'aplicació de coeficients reductors**, a instància de Sindicats i Patronal podrà iniciar-se el procediment per a incloure noves activitats.

S'elimina la jubilació especials als 64 anys.

- S'HA AVANÇAT DE FORMA IMPORTANT RESPECTE LES PROPOSTES INICIALS.
- ES TRACTA D'UN PLANTEJAMENT DE JUBILACIÓ FLEXIBLE A ON, TOT I INCORPORAR-SE LA JUBILACIÓ A PARTIR DELS 67 ANYS, AQUESTA NO ÉS GENERALITZADA.
- HI HA RELACIÓ ENTRE ELS ANYS COTIZACIONS I LA PENSIÓ RESULTANT
- ES MANTÈ EL MÍNIM DE 15 ANYS COTIZATS PER ACCEDIR A LA PENSIÓ
- ES RECONeix UN NOU DRET SUBJECTIU (PROPI DEL TREBALLADOR/A I NO CONDICIONAT A UNA DECISIÓ EMPRESARIAL) A LA JUBILACIÓ ANTICIPADA A PARTIR DELS 63 ANYS I LA POSSIBILITAT DE JUBILACIÓ ANTICIPADA ALS 61 ANYS EN CAS DE CRISI

Període de càlcul de la pensió de jubilació:

La mesura que hem forçat se situa en:

Anys de càlcul	A partir de l'any
Darrers 20 anys	2016
Darrers 25 anys	2020

- queda pendent determinar la progressivitat en l'aplicació
- els efectes generals sobre el sistema seran d'un increment d'ingressos i una reducció de les pensions
- tindrà efectes diferents en funció de la carrera personal:
 - sempre BC mínimes o màximes: efectes neutres
 - carreres continuades i ascendents: reducció de la pensió
 - carreres descendents (darrers anys amb nul·les o baixes cotitzacions): millora de la pensió
- beneficia els col·lectius que pateixen major precarietat laboral (25% treballadors/es actualment tenen BC que disminueixen els darrers 15 anys de vida laboral)

INTEGRACIÓ DE LLACUNES DE COTITZACIÓ (PERÍODES SENSE COTITZACIONS):

- els períodes sense cotització dins els període de càlcul:
 - els primers 24 mesos de llacuna s'integraran amb el 100% de la base mínima de cotització
 - la resta de mesos amb el 50% de la base mínima de cotització
- reglamentàriament s'establirant fórmules per a reconèixer els períodes cotitzats dels 24 mesos anteriors al del còmput per a omplir llacunes de cotització
- es mantindrà el nivell de protecció i s'evitarà qui té carreres intencionadament curtes i amb buits de cotització, que planifiqui les seves pensions.

Jubilació parcial:

- es manté la jubilació parcial als 61 anys.
- la cotització serà íntegra, tant pel treballador rellevista, com pel rellevat (les empreses s'estaven estalviant el 17,2% del cost de Seguretat Social més el sobrecost salarial del jubilat parcial respecte el rellevista)

Mesures d'ajustament:

Els nous requeriments per a accedir a la jubilació poden ser obstacles insalvables per a molts futurs pensionistes, com a conseqüència d'un mercat de treball caracteritzat per la tardana incorporació de joves, per elevats nivells d'atur (fins i tot en èpoques de bonança econòmica) i d'unes polítiques familiars que dificulten en molts casos, a moltes dones que opten per la maternitat, poder tenir carreres laborals llargues i continuades. L'atur i la precarietat laboral també afecta especialment joves i dones.

Per això hem proposat mesures correctores que puguin apaivagar els efectes dels nous requisits per a la jubilació de persones amb situació de major precarietat al mercat de treball.

COTITZACIÓ RECONEGUDA PER NATALITAT:

- Hem forçat el reconeixement de períodes de cotització a dones (o homes) que hagin interromput la seva vida laboral per a tenir cura dels seus fills naturals o adoptats:
 - podran avançar l'edat de jubilació fins un màxim de 2 anys (9 mesos per fill/a amb un màxim de 24 mesos)
 - si amb la cotització addicional disposen de cotització suficient per a la jubilació plena amb 65 o 67 anys (38,5 o 37 anys)

COTITZACIÓ RECONEGUDA A JOVES BECARIS:

Els joves que facin pràctiques laborals o siguin becaris, tindrien reconeguts aquests períodes com a cotitzats a efectes d'accés a pensions públiques:

- les empreses que financin programes de formació o investigació hauran de cotitzar amb equiparació total al contracte de treball formatiu.
- es podrà cotitzar, per una sola vegada i en un termini màxim de fins a 2 anys, per a omplir la llacuna de cotització en els anys inicials de la vida laboral en les situacions

en que en el passat (4 anteriors a la llei) no era obligació cotitzar i en l'actualitat si ho és.

COTITZACIÓ PER EXCEDÈNCIA PER CURA DE FILLS/ES:

- Hem forçat la seva ampliació a 3 anys
- s'ha millorat dels actuals 2 anys a 3 anys de cotització.

Bases de cotització:

Hem aconseguir forçar el compromís d'avançar en l'augment de les BC màximes amb els salaris mitjos. Permetrà incrementar els ingressos del sistema.

La nostra proposta és augmentar les BC mínimes com el SMI.

Mútues:

La CEOE ha plantejat un seguit de propostes que no s'han concretat:

- competència en altes mèdiques (Govern i nosaltres ens oposem)
- programa de seguiment de baixes de menys de 15 dies per introduir recomanacions
- actuar sobre cotitzacions per IT i contingències professionals
- debat sobre despesa de malalties professionals que assumeix el Sistema Nacional de Salut
- canvi de la participació sindical a l'òrgan de direcció de les Mútues i un comitè de vigilància tripartit...

Integració i convergència de Règims especials:

Els **treballadors agraris per compte d'altre s'integraran al Règim General** mitjançant un sistema que asseguri l'equiparació de les seves prestacions de forma transitòria.

Durant els propers 15 anys les **BC mínimes del Règim Especial de Treballadors Autònoms, creixeran de forma similar a les BC Mitges del Règim General** per equipar l'acció protectora

Factor de sostenibilitat:

A partir de 2027 es revisaran cada cinc anys els paràmetres del sistema per les diferències de l'evolució de l'esperança de vida als 67 anys, per a garantir la sostenibilitat a llarg termini del sistema públic i mantenir la proporcionalitat entre les contribucions i les prestacions.

A on estem:

Hem assolit un principi d'acord en matèria de pensions que haurà de ratificar-se per part de l'organització.

El bon treball tècnic que hi ha al darrera de les nostres propostes i de la negociació ens dóna solidesa i permet que mantinguem presència. En tot moment hem intentar recomposar el consens polític que ha regnat sempre al Pacte de Toledo, així com recuperar la legitimitat social que han tingut sempre els acords de pensions, mitjançant la concertació i el diàleg social.

L'Acord ha de compensar les possibles dificultats per contrarestar el rebuig que determinats sectors laborals poden mostrar. No acceptem ni arribem a un acord: **hem forçat un acord.**

Ara hem de vetllar perquè en el tràmit parlamentari no es modifiquin els aspectes essencials de la reforma, per això és bàsic l'Acord Social. El Parlament és l'encarregat de donar forma jurídica a allò que el diàleg social determina.

Tot i no compartir els mètodes ni les justificacions del Govern per a dur a terme determinats ajustaments del sistema de pensions, en tot moment hem compartit la idea de que les reformes de pensions són imprescindibles per a garantir la seva viabilitat futura a l'hora que s'asseguren millors nivells de protecció. Però ratifiquem la idea de que les reformes han de ser fruit del consens polític i social que el Pacte de Toledo i el diàleg social atorguen. Aquesta reforma, a diferència de les anteriors, opera a molt més llarg termini: en 15 anys i no culminarà fins l'any 2028.

La principal virtut d'aquest principi d'acord sobre la reforma del sistema de pensions és que ha trencat amb la lògica d'aprofitar la conjuntura de crisi econòmica per a **canviar el model públic de repartiment, solidari i contributiu, per un model basat en una pensió base** (pensió pública mínima) que ha de ser complementada individualment amb aportacions a plans privats de pensions. Aquesta tesi ha estat defensada per importants lobbies financers que han gaudit d'una extensa cobertura mediàtica i que, fins i tot, han quallat en determinats membres del Govern.

Podem aconseguir mantenir el sistema en la seva essència i blindar-lo per un període de temps de les tensions que el posaven en perill.

Cristina Faciabén
Secretària de Socioeconomia